

Uvod

Iz nacionalizma i imperijalizma XIX veka proizišli su, po završetku Prvog svetskog rata, svojevrsni politički pokreti. Njihov cilj je uvek bio isti: stvaranje snažne nacionalne države, sa autoritetom unutrašnjoj politici, apsolutno nadmoćne prema gradjanima, sa izuzetno velikim prestižom u spoljnoj politici-države ugledne, jake i osvajačke. Uslov za ovakvu državu bio je, pre svega, u jedinstvu nacije što je podrazumevalo mogućnost isključivo nacionalističkog idealja; dozvoljavalo se samo jedno uverenje za sve gradjane, samo jedna politička koncepcija kojom bi i društvo i pojedinci bili potpuno obuhvaćeni. Da bi postigli svoj cilj, ovi pokreti su priznavali dva sredstva:

1. Ideologiju- nacionalističku, dogmatizovanu, instrumentalizovanu za koju se predpostavlja da mora biti jedina prisutna u javnosti;
2. Fizičku silu- Organizovanu i dovoljno snažnu da uništi svako drugo, javno ispoljenje uverenje i otpor.

Prema iskazima njihovih programa i prema njihovom ponašanju, ovi pokreti suprotstavljali su se demokratiji, parlamentarizu, socijalizmu, komunizmu, internacionalizmu, pacifizmu i religijama. Njihove najdrastičnije varijante bile su fašizam u Italiji i nacionalizam u Nemačkoj, nastali zahvaljujući povoljnim okolnostima u društvu, privredi, politici, tradicijama i kolektivnoj psihologiji nacije.

UZROCI NASTANKA FAŠIZMA

Do Prvog svetskog rata svetom je vladao kapitalizam. U velikim kapitalističkim industrijskim državama položaj buržoazije, uprkos postepenom jačanju radničkog pokreta, bio je prilično stabilan. Posle Prvog svetskog rata situacija se znatno izmenila. Kapitalizam je brzo osetio posledice revolucije. Revolucija u Rusiji je pokazala da kapitalizam nije neprolazan i ohrabrla je evropske radničke partije. Tako je dvadesetih godina evropski kapitalizam potresao talas revolucija i štrajkova koji su u Italiji, Nemačkoj, Austriji, Madjarskoj i Francuskoj ozbiljno uzdrmali postojeće režime. Od revolucije je porastao značaj radničkog pokreta unutar kapitalizma i opasnost od njega.

Rat je svetskom kapitalizmu doneo i druge značajne promene. Izgledalo je da je razvoj ka demokratiji nezadrživ, ali spoljna slika je varala. Kriza je bila prisutna već u naglom širenju demokratije. Usled nerešenih protivrečnosti posleratnog vremena u Evropi nastaju autoritarni režimi novog kova: s jedne strane, revolucionarni socijalistički, a većinom konzervativno-buržoaski i nacionalistički. Buržoaska autoritarna država se s razlogom označava kao politička pojava XX veka.

Uslov nastanka autoritarne buržoaske države je savremena tehnička civilizacija sa mogućnostima potpune kontrole i propagandno- ideoložkog "doterivanja u korak" života i mišljenja pojedinaca. Ove okolnosti su bitne za

pojavu i uspeh koji se teško ili samo uslovno može porediti sa minulim oblicima autokratske i diktatorske vlasti. Ona je ne samo dosledan izraz procesa centralizacije kapitala, već i nastojanja za uniformisanjem i što uspešnijim "doterivanjem u korak" političkih i idejnih strujanja.

Fašistički pokreti se javljaju kao izdanak novog demokratskog doba i istovremeno kao njegova snažna negacija. Od perioda aktiviranja širokih društvenih slojeva uspostavljanje i održavanje autoritarne vlasti postaje zavisno od novih oblika manipulacije. Od manipulativnih sredstava obično se primenjuje pozivanje na narodnu volju i šireg plebiscitarnog zaodevanja samovlade. Pošto se u periodima kriza gubi poverenje u kapitalizam, javljaju se pokreti koji se izdaju za njegovog odlučnog protivnika; optužuju parlamentarizam kao korupciju i obećavaju nešto potpuno novo. To nisu bili socijalistički već konzervativni pokreti. Njihov cilj nije bio ukidanje već održanje kapitalizma. Široki slojevi su fašističkom manipulacijom upotrebljeni za obezvredjivanje demokratije i dovedeni do toga da proglose sebe za politički nesamostalne, da traže starateljstvo nad sobom i zahtevaju vlast jednog izabranog kojog bi se podčinili. Uspeh evropskog fašizma bez obzira na okolnosti koje su mu pogodovale, u velikoj meri može se svesti na revolucionarnu slabost zapadnoevropskih proleterskih partija.

1919. godina je začetak prvih fašističkih pokreta. Njihov razvoj se odvijao različitom brzinom, a odlučujuće godine su bile 1922. i 1923. kada prvi fašistički pokreti nastoje da osvoje vlast. Italijanski u tome uspeva, a nemački trpi prvi poraz. Na Četvrtom kongresu Kominterne, nekoliko nedelja posle Musolinijevog uspeha već je uočeno da fašizam nije lokalna Italijanska pojava već je prisutan i u drugim zemljama. Od svih fašističkih pokreta i partija samo su nemački i italijanski fašizam, kao relativno samostalni pokreti, dospeli do vlasti, a tek je tok zbivanja u Nemačkoj odlučio da li će novi ideološki oblici izaći iz izolacije i dati epohi fašističko obeležje. Razvoje je dosegao vrhunac sredinom 1941. kada je u velikom delu Evrope ostvaren tip organizacije države, partije i mišljenja, čiji oblik do dvadesetih godina niko nije ni slutio.

Za fašizam, naročito italijanski i nemački, rat i njegovo veličanje su bili bitna pozadina; socijalističke revolucije neophodan uslov nastanka; blagonaklonost i potpora buržoazije i vladajućih konzervativnih krugova neposredan uzrok dolaska na vlast, a istaknute ličnosti vodja su nametnula jačanje i razvijanje pojedninih segmenata globalne politike.

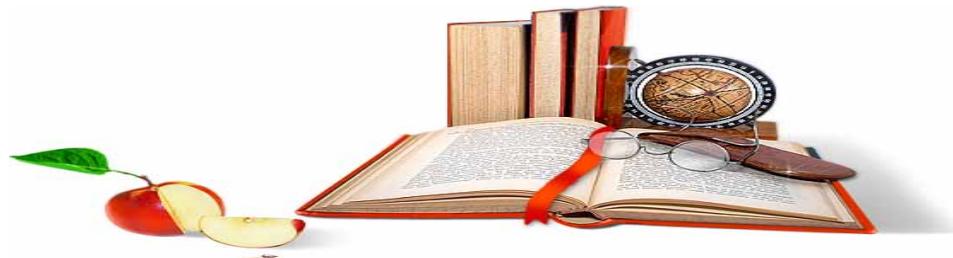
FAŠIZAM U ITALIJI

Često se pominje da je slična istorija Nemačke i Italije u XIX veku zato što u nacionalnom ujedinjenju odlučujući činioci nisu bili narodni pokreti i revolucije. Međutim, sličnost nije potpuna. U Nemačkoj su jedinstvo i nezavisnost delo gotovo isključivo dinastije i pruske vojske, te je ujedinjenje od početka primilo dinastički, militaristički i državni karakter, a parlamentarne institucije su javno i legalno priznale lični uticaj cara. U Italiji su, naprotiv, jedinstvo i nezavisnost bili

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI, DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM

FORUMU ILI NA **maturskiradovi.net@gmail.com**